

ER DET DELBERT?

OM ULOVLIG BILDEDELING
BLANT UNGDOMMER

POLITIET

A photograph of two young men sitting on a couch in a dimly lit room. The man on the left is looking down at his smartphone, while the man on the right is looking towards the camera. They are both wearing casual clothing like hoodies and jeans. The background is a simple wall with vertical paneling.

DET KAN DELES. MEN BURDE DET?

Politiet lanserer i 2019 et undervisningsopplegg til ungdomsskoleelever for å forebygge deling av seksualiserte bilder. Undervisningsopplegget har fått navnet «Delbart?» og er utviklet fordi dagens ungdom lever på mobilen og bruker apper som legger til rette for bilder, video og deling. Dessverre innebærer også denne delingskulturen at unge tar – og sprer – seksualiserte bilder og videoer av seg selv og av andre.

13 prosent i alderen 13–18 år har delt nakenbilder av seg selv på nett det siste året ifølge Medietilsynets Barn og medier-undersøkelse 2018. Vi ønsker å hindre at prosentraten øker.

Mange vet ikke at slik produksjon, oppbevaring og deling ofte er straffbart.

NORSK LOV GJELDER OGSÅ PÅ MOBILEN

Vanlige lover og regler gjelder også på mobilen. Men vi ser at mange tror de er mer anonyme på nett, og at det bidrar til å viske ut grensene for hvordan det er greit å oppføre seg.

Politiet har sett mange saker der ungdom sender et nakenbilde til noen de stoler på, men bildet likevel spres videre. Det er ulovlig, og delingen er en stor påkjenning for den det spres nakenbilder av.

Noen nylige eksempler fra virkeligheten:

En gutt på 17 filmer en jente på 16 som suger ham. Jenta vet ikke at gutten filmer. Videoen sendes videre til venner, som deler videre, og filmen spres deretter i høy fart på internett.

En jente på 16 år filmer to personer under 18 år som har sex, og legger filmen ut på sosiale medier. Filmen blir slettet relativt raskt, men veldig mange har allerede sett den og tatt skjermdumper av filmen.

En jente på 16 år sender et nakenbilde av seg selv til kjæresten sin. Det blir slutt, og gutten sender bildet videre til kompiser, som igjen deler videre. Jenta har for lengst mistet kontrollen over bildet. Bildet blir lagt ut på et pornografisk nettsted.

KJENNER IKKE LOVEN

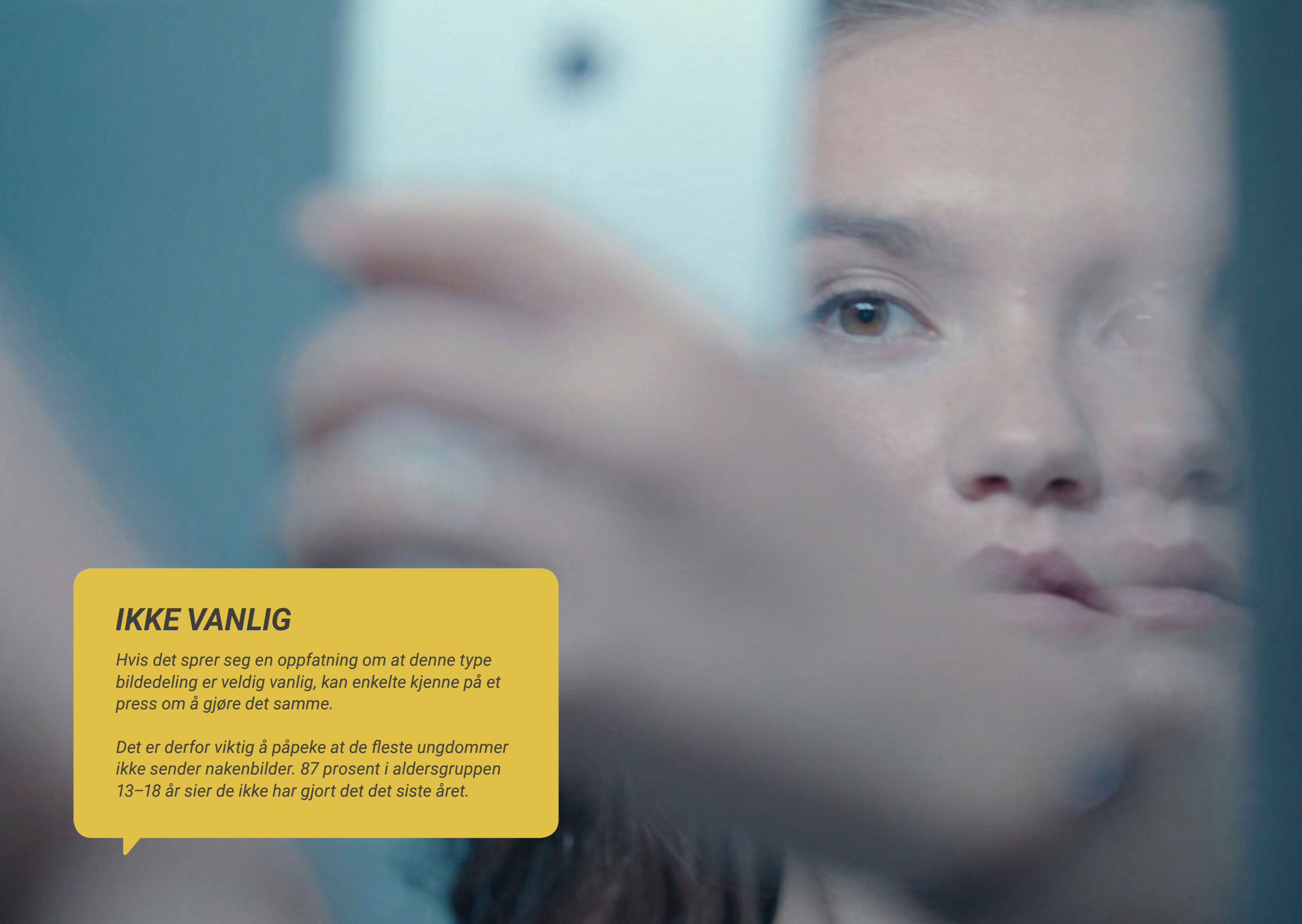
Mange ungdommer kjenner ikke lovverket og vet ikke hvor grensene går. Først etterpå oppdager de at de ikke har kontroll over det de har delt – og da er det som regel for sent.

Nakenbilder og sexvideoer som deles på nett, er vanskelige å få fjernet. Det å vite at et nakenbilde av deg selv spres på nettet, er en tung belastning, spesielt for barn og unge. De fleste ungdommer skjønner at det er dårlig gjort å videreforsende, men vet de at det er straffbart?

Straffeloven sier:

Det er *ikke* lov å sende seksualiserte bilder til noen under 16 år, eller noen eldre som ikke har gitt samtykke til det.

Det er som utgangspunkt straffbart å **TA**, **HA** eller **DELE** nakenbilder eller film av noen som er under 18 år. Unntaksvis kan straffen falle bort dersom gutten/jenta har et nakenbilde av noen som synes det er greit at vedkommende har bildet (for eksempel kjæresten), gitt at de er omtrent like i alder og utvikling og den som blir avbildet, er mellom 16 og 18 år. **Det er uansett forbudt å dele bildet videre.**

IKKE VANLIG

Hvis det sprer seg en oppfatning om at denne type bildedeling er veldig vanlig, kan enkelte kjenne på et press om å gjøre det samme.

Det er derfor viktig å påpeke at de fleste ungdommer ikke sender nakenbilder. 87 prosent i aldersgruppen 13–18 år sier de ikke har gjort det det siste året.

HVA KAN FORELDRE GJØRE?

Ungdom må vite at de kan snakke med sine foresatte eller andre voksne de stoler på, hvis de er bekymret for noe som har skjedd på nett. Snakk med barna dine, still spørsmål og fortell om konsekvensene av ulovlig bildedeling – slik kan du sette barnet ditt i stand til å ta gode valg. Hvem sender de *egentlig* til? Er det *lov*? Er det *greit*? Og hva om bildet blir *spredt* videre?

politiet.no/delbart

Barn er personer som er eller fremstår som under 18 år.

ER DET *DELBART*?

Har ditt barn opplevd å få bildene sine spredt?

Her er noen råd:

Ta skjermbilder og dokumenter hvem som har delt, og hvor og når det er delt.

Meld fra til den aktuelle applikasjonen eller nettjenesten.

Kontakt politiet på 02800, eller møt opp på nærmeste politistasjon.

VET DU *EGENTLIG* HVA SOM ER *DELBART*?

Test deg selv her
politiet.no/delbart